

TARİH - 9

1. ÜNİTE GEÇMİŞİN İNŞA SÜRECİNDE TARİH

TAR.9.1.1. Tarih öğrenmenin bireye ve topluma faydalarını yorumlayabilme

TAR.9.1.1. Tarih öğrenmenin bireye ve topluma faydalarını yorumlayabilme

- Tarih öğrenmenin bireye ve topluma faydalarını kaynaklardan inceler.*
- Tarih öğrenmenin bireye ve topluma faydalarıyla ilgili incelediği kaynakları bağlamından kopmadan özetler.*
- Tarih öğrenmenin bireye ve topluma faydalarını kendi cümleleriyle açıklar.*

1. “Eğitim alanında uzman Japon heyeti, Çanakkale Meydan Muharebelerinin yapıldığı Gelibolu Yarımadası’nı gezdikten sonra izlenimlerini aktarmak üzere Başbakan Turgut Özal’ın huzuruna çıkarlar. (...) Japon heyete sorular sorulmaya başlanır. (...)

- Siz Japonlar gençlerinize millî şuuru nasıl veriyorsunuz, nasıl bir eğitim programı uyguluyorsunuz? (...) Japon heyetinin sözcüsü şu bilgiyi verir:
- Biz, eğitime şok testler uygulayarak başlarız. Önce çocukları uçak kadar hızlı giden trenlere bindirir ve robotlarla çalışan dev fabrikalarımızı gezdiririz. Çocuklarımıza deriz ki: ‘İşte gördüğünüz bu hızlı trenleri ve üstün teknolojiyi sizin atalarınız yaptı. Eğer siz daha çok çalışırsanız daha üstün teknoloji meydana getirir, daha modern fabrikalar kurarsınız. (...)’ Sonra çocuklarımızı Hiroşima ve Nagazaki’ye götürüp düşmanın harap ettiği bölgelerimizi gezdirir ve bu defa da deriz ki: ‘Bakın, eğer siz birlik beraberlik içinde çalışmazsanız, işte düşmanlar sizin ülkenizi yakar, yıkar, bu hâle getirirler. Ama birlik beraberlik içinde çalışırsanız güçlü olursunuz, düşmanlarınız size saldırmaya cesaret edemezler. (...)’ Japonların bu tespitlerini sundukları sırada geriden bir ses duyulur: ‘İyi de bizim sizin gibi Hiroşima ve Nagazaki’miz yoktur ki.’ Japon eğitimci hemen cevap vererek ‘Sizin Çanakkale’niz on Hiroşima eder. (...) Gençlerinizi Çanakkale’ye götürüp gezdirmelisiniz. Bölgeyi bilerek gezmeli, atalarının ne olmaları başardığını gururla görmeli, iftiharla öğrenmelidirler. Daha sonra onlara demelisiniz ki: ‘Sizler de birlik beraberlik içinde çalışmazsanız düşmanlarımız yine gelirler, Çanakkale’yi işgal etmeye kalkışır, yurdumuzda özgür yaşamayı bize layık görmezler. (...) Ama çalışır, teknolojiyi yakalar, ülkemizi kalkındırır, ilerleyen ülke hâline getirirseniz düşmanlarımızın bizi etkileri altına alma cesaretleri yok olur. (...)’

Verilen metne göre aşağıda yer alan soruları cevaplayınız.

a) Japon heyeti, gençlere millî şuuru kazandırmak için hangi iki stratejiyi kullanmaktadır?

b) Çanakkale’nin tarihî öneminin gençlere öğretilmesi, millî birlik ve beraberlik açısından nasıl bir katkı sağlayabilir?

9 TARİH

2. Öğretmeninizin rehberliğinde beş ya da altı kişilik gruplar oluşturup grup sözcüsü belirleyiniz. Grup arkadaşlarınızla “Tarih öğrenmenin bireye ve topluma ne tür katkılarının olduğuna” ilişkin yakın çevrenizde bulunan en az beş kişiyle bir anket çalışması yapınız. Elde ettiğiniz cevapları rapor hâline getiriniz. Grupça hazırlamış olduğunuz raporu-nuzu grup sözcünüz aracılığıyla sınıfa sununuz.

ÖĞRETMENE NOT

Öğrenci sunumları tamamlandıktan sonra konuya ilişkin 10 dakikayı geçmeyen bir tartışma ortamı oluşturunuz.

3. Tarih öğrenmenin bireye ve topluma faydaları ile ilgili kaynakları inceleyip konuya ilişkin bir metin yazınız. Ardından Ek 1’de yer alan öz değerlendirme formunu doldurarak yapmış olduğunuz çalışmayı değerlendiriniz.

Ek 1

Öz Değerlendirme Formu			
Öğrencinin Adı ve Soyadı:			
Numarası ve Sınıfı:			
Aşağıdaki ifadeler, yaptığınız çalışmayla ilgili kendinizi değerlendirmeniz için düzenlenmiştir. Bu ifadeler size uygun değilse “Hayır”ı biraz uygunsa “Kısmen”i çok uygunsa “Evet”i işaretleyiniz. Tüm ifadeleri işaretlemeyi unutmayınız.			
Değerlendirilecek İfadeler	Dereceler		
	Evet	Kısmen	Hayır
1. Konuyla ilgili bilgi edinmek için güvenilir kaynaklara ulaştım.			
2. Konuyla ilgili görsel materyaller (harita, fotoğraf, resim vb.) buldum.			
3. Ulaştığım bilgi kaynaklarını ve görsel materyalleri güncellik, güvenilirlik, doğruluk, tarafsızlık, anlaşılabilirlik gibi ölçütlere göre değerlendirdim ve bu ölçütlere uygun olanları seçtim.			
4. Konuyla ilgili seçtiğim bilgilerden ulaştığım çıkarımları yazdım.			

4. “Tarih daima zamanların ışığı, olayların hazinesi, hakikatin şahidi, iyi nasihatların ve tedbirin kaynağı, davranışın ve adaletin kardeşidir.”

Montesquieu (Monteskiyö)

“Tarih bize tarihten hiçbir şey öğrenmediğimizi öğretir.”

Bernard Shaw (Bernard Şov)

“Tarih tekerrürden ibarettir, derler. İbret alınsaydı hiç tekerrür eder miydi?”

Mehmet Âkif Ersoy

Yukarıda verilen özdeyişlerden tarihin yararları ile ilgili hangi yargılara ulaşabilirsiniz? Açıklayınız.

5. Verilen yönerge ve uygulama adımları doğrultusunda aşağıdaki etkinliği yapınız. Ardından Ek 2’de yer alan grup değerlendirme formunu doldurunuz.

- Öğretmeninizin rehberliğinde üç gruba ayrılıңыз.
- Grup olarak aşağıdaki tabloda verilen konu başlıklarından birini seçiniz.
- Seçtiğiniz konuyla ilgili kaynak, metin ve görselleri inceleyerek ulaştığınız çıkarımları diğer gruplarla paylaşınız.

Gruplar	Konular
1. Grup	• Tarih biliminin bireye ve topluma kimlik kazandırmasıyla ilgili örnekler
2. Grup	• Tarih aracılığıyla geçmişten ders çıkarmanın toplumlara sağladığı yararlarla ilgili örnekler
3. Grup	• Günümüzü anlamamızda tarihin bize ne gibi katkıları olduğunu gösterir örnekler
	• Çağımızdaki yönetim şekillerinin ve ekonomik sistemlerin nasıl ortaya çıktığı konusunu anlamamızda tarih biliminin bize ne şekilde katkı sağladığını içeren örnekler

9 TARİH

Ek 2

Grup Değerlendirme Formu

Bu form ile yaptığınız çalışmanızı aşağıda verilen ölçütleri dikkate alarak değerlendiriniz.

Grubun Adı: Konunun Adı:	Grup Üyelerinin Adı Soyadı ve Numarası: Üye 1: Üye 2: Üye 3: Üye 4: Üye 5:				
	Değerlendirme Ölçütleri	Hiçbir Zaman	Ara Sıra	Çoğu Zaman	Her Zaman
1.	Grup üyeleri araştırma sürecinde birbirleri ile yardımlaştı.				
2.	Grup üyeleri araştırma sürecinde birbirlerinin görüşlerini dikkatle dinledi.				
3.	Grup üyeleri görev ve sorumluluklarını zamanında yerine getirdi.				
4.	Grup üyeleri her aşamada birbirleriyle görüş alışverişi yaptı.				
5.	Grup üyeleri araştırma sürecinde birbirlerine saygılı davrandı.				
6.	Grup üyeleri edindikleri bilgileri ve çıkarımlarını birbirleri ile paylaştı.				
7.	Grup üyeleri yapılan etkinlikte zamanı verimli kullandı.				
8.	Grubunuzun güçlü yanları nelerdir?				
9.	Grubunuz etkinlik sırasında hangi zorluklarla karşılaştı?				
10.	Grup olarak bir sonraki çalışmanızı iyileştirmek için ne önerirsiniz?				

ÖĞRETMENE NOT

Bu etkinlik öğrencilerde vatanseverlik değerinin içselleştirilmesi amacı ile “TAR.9.1.1. Tarih öğrenmenin bireye ve topluma faydalarını yorumlayabilme” öğrenme çıktısı ile değer eğitimi yaklaşımları dikkate alınarak hazırlanmıştır.

6. “(...) Atatürk 1935 yılında Gelibolu Yarımadası’nı gezen Profesör Doktor Afet İnan’ın Gelibolu Yarımadası’nda neden Türk abideleri bulunmadığı sorusuna şu sözleri söylemişti. ‘Evet, doğru, biz de Mehmetçimizi anmak için büyük, çok büyük abideler yapmalıyız. Fakat bu bir zaman ve imkân meselesidir. Ancak seni tatmin etmek için söyleyeyim ki bu toprakların Türk hudutları içinde kalmasıyla Mehmetçik en büyük abideyi bizzat kurmuştur.’ Çanakkale Şehitler Abidesi, Atatürk’ün bu sözü söylediği tarihte yoktu ama Gelibolu Yarımadası’nda pek çok yabancı mezar ve abide bulunuyordu. Burada yaşanan kahramanlığı yaşatacak bir abide yapılmalıydı. (...) Halkın ve devletin katkısıyla Çanakkale Şehitler Abidesi 21 Ağustos 1960’ta tamamlanabilmiştir. (...) Çanakkale Şehitler Abidesi’nin proje mimarlarından Prof. Dr. Doğan Erginbaş, proje hakkında şunları belirtmektedir: ‘Bu abide yapılmadan önce de zaten orası bir kahramanlık abidesi idi. Vatanını savunan, emperyalizme karşı mücadele veren insanların, isimsiz Türk askerlerinin abidesi. Bizim yaptığımız bir semboldür. (...)’ Çanakkale Şehitler Abidesi, bu topraklar için vatanın her köşesinden gelerek canlarını seve seve veren atalarının ruhlarının göğe yükseldiği, gelecekte de aynı yolda hayatlarını verecek olan torunlarının kalplerinin birlikte attığı buluşma noktasıdır. Şehitler Abidesi, bu yüce duygunun sarsılmaz bir ifadesi olarak Çanakkale Boğazı girişinde ‘Çanakkale ruhunun simgesi’ dir. (...)”

Aşağıdaki soruları verilen metne göre cevaplayınız.

a) Metinde vurgulanan temel değerler nelerdir?

b) Çanakkale Şehitler Abidesi’nin “Çanakkale ruhunun simgesi” olarak tanımlanması ne anlama gelmektedir?

c) Sizce Çanakkale Şehitler Abidesi’nin toplum üzerindeki etkileri nelerdir?

7. Size göre vatanseverlik ne demektir?

8. Sizce vatansever bir insanın sahip olması gereken özellikler nelerdir?

TARİH - 9

1. ÜNİTE GEÇMİŞİN İNŞA SÜRECİNDE TARİH

TAR.9.1.2. Tarihin doğasını farklı kaynaklar üzerinden
inceleyebilme

TAR.9.1.2. Tarihin doğasını farklı kaynaklar üzerinden inceleyebilme

- a) Farklı kaynaklardan tarihin doğasına ilişkin temel bilgileri tespit eder.
- b) Farklı kaynakları inceleyerek tarihin doğasına ilişkin temel bilgileri açıklar.

1. "...Şüphesiz ki insani bilimler içerisinde de örneğin psikolojide bazı deneyler yapma imkânı bulunabilir, keza sosyolojide de eğer güncel olaylar konu ediliyorsa direkt olarak gözlem yapmanın mümkün olduğunu da söyleyebiliriz. Oysa geçmiş zamanın incelenmesinde bu yöntemlerden hiçbirini kullanmak mümkün değildir. Fakat tarih biliminde asıl olan, deney veya gözlem yapmak değil objektif olarak gerçekleşmesinin mümkün olup olmadığını bilmektir. Görülüyor ki bu noktada tarih ve diğer bilim dalları arasında radikal bir farklılık söz konusu değildir. ...Her şeyden önce geçmiş de bize nesnel izler bırakır (örneğin yazılar ve objeler). Diğer yan bilimlerde (epigrafi, paleografi, arkeoloji, nümismatik, diplomatik, tanıklık eleştirisi vb.) olanın aksine, gerçek bir tarihçinin etrafında pratikle elde edilmiş bilgiler veya alınmış önlemler yoktur. Bu şekilde bir şeyler öğrenemeyeceğimizi fark etmemiz, yaklaşımlarımızda bize yeni yollar açmamızı sağlar."

Bu metinde tarihin bir bilim dalı olduğu görüşü hangi kanıtlara dayanarak savunulmuştur?

2. Aşağıda verilen ifadelerden hangisi tarihî bir bilgi niteliği taşımaktadır? Gerekçesiyle açıklayınız.

Birinci ifade: "Bir zamanlar, iki hükümdar hâkimiyet için karşı karşıya gelmiş. Mücadelede hükümdarlardan biri yenik düşmüş. Yenik düşen hükümdarın toprakları parçalanmış ve ülkesindeki birlik bozulmuş. Bundan sonra yenik hükümdarın topraklarında yıllar süren karışıklıklar başlamış."

İkinci ifade: "1402'de Osmanlı Devleti hükümdarı Yıldırım Bayezid ile Timur Devleti Hükümdarı Timur, Anadolu ve cihan hâkimiyeti için Ankara Ovası'nda mücadele etmiştir. Yıldırım Bayezid'in yenilmesiyle ülke-
sindeki birlik bozulmuş. Bundan sonra topraklarında yıllar süren karışıklıklar başlamış."

9 TARİH

3. Tablodaki ifadeleri değerlendirerek her birine doğruysa “D”, yanlışsa “Y” işareti yazın ve her ifadenin neden doğru veya yanlış olduğunu açıklayın.

İfadeler	D/Y	Gerekçe
a) Tarihsel bilgi, laboratuvar ortamında tekrar edilmesi ya da üzerinde gözlem yapılması mümkün olmayan geçmiş yaşantıları ele alır.		
b) Tarihçilerin her türlü yazılı ve görsel belgeden, arkeolojik buluntu ve kalıntıdan, konuyla ilgili yapılmış çalışmalardan ya da görgü tanıklığından yararlanması gerekir.		
c) Tarihsel veriler, farklı tarihçiler tarafından farklı şekilde yorumlanabilir.		
ç) Tarihsel bilgi zamanla değişebilir ve güncellenebilir.		
d) Tarihsel bilgiler mümkün olduğunca subjektif olmalıdır.		
e) Uzak geçmişte yaşanan olay ya da olgularla ilgili bir araştırma yapıldığında daha çok kanıta ulaşılır.		
f) Tarihçiler, yalnızca birincil kaynakları kullanarak geçmişini anlamaya çalışırlar.		

4. Son zamanlarda yapılan pek çok araştırma Türklerin milattan önce de Anadolu'da var olduğunu ortaya koymaktadır. Erzincan, Gaziantep, Kırşehir, Trabzon vs. illerinde bulunan kaya üstü tasvirler ve damgalar hem bu coğrafyanın Orta Asya ile bağıını sergilemekte hem buraların milattan önceki dönemlerde bile Türk yerleşimine açık olduğunu ortaya koymakta hem de bu coğrafyada yaşayanların birbirleriyle olan tarihî bağıını açıkça göstermektedir. Anadolu'daki bengu taşlar (yazılı, dikili ve damgalı taşlar) ve petroglifler (kaya üstü tasvirler, mağara resimleri), daha ziyade Saka, Hun, Bulgar, Avar, Hazar ve Peçenek dönemlerine aittir. Anadolu'daki Köktürk harfli yazıtlar ve damgalar (özellikle Kars'ın Kağızman ilçesindekiler ile Erzurum'un Karayazı ilçesindekiler), paleografik açıdan Kafkaslardaki, Balkanlardaki ve Avrupa'daki yazıtlarla büyük benzerlikler göstermektedir.

Aşağıdaki 1 numaralı görselde Erzincan'ın Dilli Vadisi'nde bulunan at üstünde geriye ok atan süvari tasviri, 2 numaralı görselde Avarların sancaklarında yer alan geriye ok atan süvari tasviri, 3 numaralı görselde Erzurum'un Karayazı ilçesindeki Cunni Mağarası'nın duvarında yer alan dağ keçisi figürü, 4 numaralı görselde Köktürklere ait Kültigin Yazıtı'nın doğu yüzündeki dağ keçisi figürü verilmiştir.

- a) Buna göre, 1071 Malazgirt Savaşı'ndan sonra Türklerin Anadolu'ya gelerek yerleştikleri ve böylece Anadolu'da Türk varlığının başladığı görüşü genel olarak kabul görmektedir. **Metinde verilen tarihî bilgiler ışığında Anadolu'daki Türk varlığının ortaya çıkışıyla ilgili nasıl bir bilgi değişiminin yaşandığı söylenebilir? Gerekçesiyle açıklayınız.**

- b) Yukarıdaki görseller incelendiğinde Avarlar ve Köktürklerle ilgili olarak ne söylenebilir?

5.

MISIRLILARA GÖRE KADEŞ SAVAŞI

Aşağıdaki metin, Pentour Şiiri olarak bilinir, eski bir Mısır kaynağından alınmıştır. Kadeş Savaşı'nı anlatan Pentour Şiiri II. Ramses tarafından yazılmış veya yazdırılmıştır.

Mısır Kralı
II. Ramses

Ben II. Ramses. Yüreğimin güçlü, göğsümün coşkulu olduğunu gördüm. Birdenbire ortalarında bulunduğum iki bin beş yüz düşman savaş arabasının, atlarımın önünde dağıldığını gördüm. Hiçbiri savaşacak güç bulamadı. Benim saldığım korkuyla yürekleri zayıfladı. Ok atmasını unutmuş gibiydiler. Mızraklarını kavrayacak gücü bulamadılar. İçlerinden kimi istediysen öldürdüm. Hiçbiri arkasına bakmadı, hiçbiri arkasına dönmedi, düşen bir daha ayağa kalkmadı. Bütün subaylarımı, yaya askerlerimin ve savaş arabalı askerlerimin reislerini bir yere topladım. Bana değersiz Hitit prensi (Muvattali) tarafından gönderilen barış teklifini ve edilen sözleri onlara duyurdum. Onlar cevap verdi: "Ey efendimiz, barış çok iyidir. Kimse sana imzaladığın barış hakkında olumsuz bir şey söyleyemez."

HİTİTLERE GÖRE KADEŞ SAVAŞI

Hitit kaynaklarında, Mısırlılarla yapılan Kadeş Savaşı konusunda kısa da olsa bilgiler bulunmaktadır. Hitit Kralı Muvattali'ye göre Kadeş Savaşı'nın sebebi şudur:

Hitit Kralı
Muvattali

Ben Muvattali. Kral olduğumda Amurru halkı (Kadeş şehri de içine alan bölgede yaşayan halk) bana karşı olan sadakatlerini bozdular ve bana şöyle dediler: "Biz özgür insanlarken kul hâline geldik. Ama artık daha fazla kul olarak kalmayacağız." ve sonra Mısır kralının peşinden gittiler. Onunla ittifak ettiler. Bunun üzerine Mısır kralıyla ve diğer tüm Amurru halkıyla savaş yaptım. Bu savaşta Mısır kralını yendim ve ordularıyla Amurru halkını bozguna uğratarak topraklarını hâkimiyetim altına aldım.

- a) Mısır Kralı II. Ramses ve Hitit Kralı Muvattali'nin Kadeş Savaşı'nı anlatımları arasında ne gibi farklar vardır? Açıklayınız.
- b) Her iki hükümdarın da kendisini savaşın galibi olarak görmesini nasıl değerlendiriyorsunuz? Açıklayınız.
- c) Aynı tarihî olayın birbirine zıt sonuçları olduğu iddia ediliyorsa tarihçi bu konuda nasıl hareket etmelidir? Açıklayınız.

◆————NOTLAR————◆

[illegible]

**Cevap anahtarına ulaşmak için
karekodu okutunuz.**

TARİH - 9

1. ÜNİTE GEÇMİŞİN İNŞA SÜRECİNDE TARİH

TAR.9.1.3. Tarihsel bilginin üretim sürecini çözümleyebilme

TAR.9.1.3. Tarihsel bilginin üretim sürecini çözümleyebilme

- a) Örnek çalışmalar üzerinden tarihsel bilginin üretim sürecindeki aşamaları belirler.
- b) Örnek çalışmalar üzerinden tarihsel bilginin üretim sürecindeki aşamalar arasında var olan ilişkileri belirler.

1.

Halil İnalçık ile Tarih Üzerine

Tarihçilerin Kutbu adlı eserde Halil İnalçık, Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesinde ilk seminer ödevini hazırlayışını şöyle anlatır:

“Ben Yeni Çağ Kürsüsünde olmama rağmen Fuad Köprülü’nün Orta Çağ Tarihi Kürsüsündeki seminerlerine ve derslerine gariyordum. Bir seminerinde Timur üzerine tartışma başladı. Biliyorsunuz biz, Anadolu Türk tarihçiliğinde Timur’u yerin dibine batırırız; imparatorluğu yıktı, elli sene gelişmeyi geciktirdi diye. Fuad Bey’in seminerinde yine Timur üzerinde münakaşa ediyoruz, ben o zaman Barthold’un ve Fransız Bouvat’ın Timur üzerine kitabını okumuştum. Timur tarihinin objektif incelenmesi gerektiğini önce Zeki Velidi Togan ortaya atmıştır. Kendisi Anadolu doğumlu olmadığı, Kazan’dan geldiği için olaya farklı bakmış.

Seminerde böyle bir hava vardı. Ben o havada aykırı düşünceleri ortaya attım. Fuad Bey dedi ki bana ‘Öyleyse bir seminer raporu hazırla.’ Gelecek toplantıda ben Timur’u üç yazarın görüşleriyle karşılaştırarak anlattım. Barthold’u objektif bir tarihçi olarak gösterdim. Fuad Bey etkilendi. Şöyle durdu ‘İşte çocuklar, hepinizden bu seviyede vazife isterim.’ dedi.”

- a) Bu metinde Halil İnalçık’ın benimsediği araştırma yönteminin tarihsel bilginin üretimi üzerindeki etkisini yorumlayınız.

9 TARİH

- b) Öğretmeninizin rehberliğinde beş altı kişilik gruplar oluşturup ünlü bir tarihçinin araştırma yöntemini ayrıntılı olarak inceleyiniz. Elde ettiğiniz bilgileri rapor hâline getirerek grup sözcüsü aracılığıyla sınıfa sununuz. Ardından Ek 1’de yer alan grup değerlendirme formunu doldurunuz.

ÖĞRETMENE NOT

Öğrenciler sunumlarını tamandıktan sonra tarihçilerin araştırma yöntemine ilişkin sınıfta büyük grup tartışması yapınız.

Ek 1

Grup Değerlendirme Formu

Grubun Adı:
Konunun Adı:

Grup Üyelerinin Adı Soyadı ve Numarası:

Üye 1:

Üye 2:

Üye 3:

Üye 4:

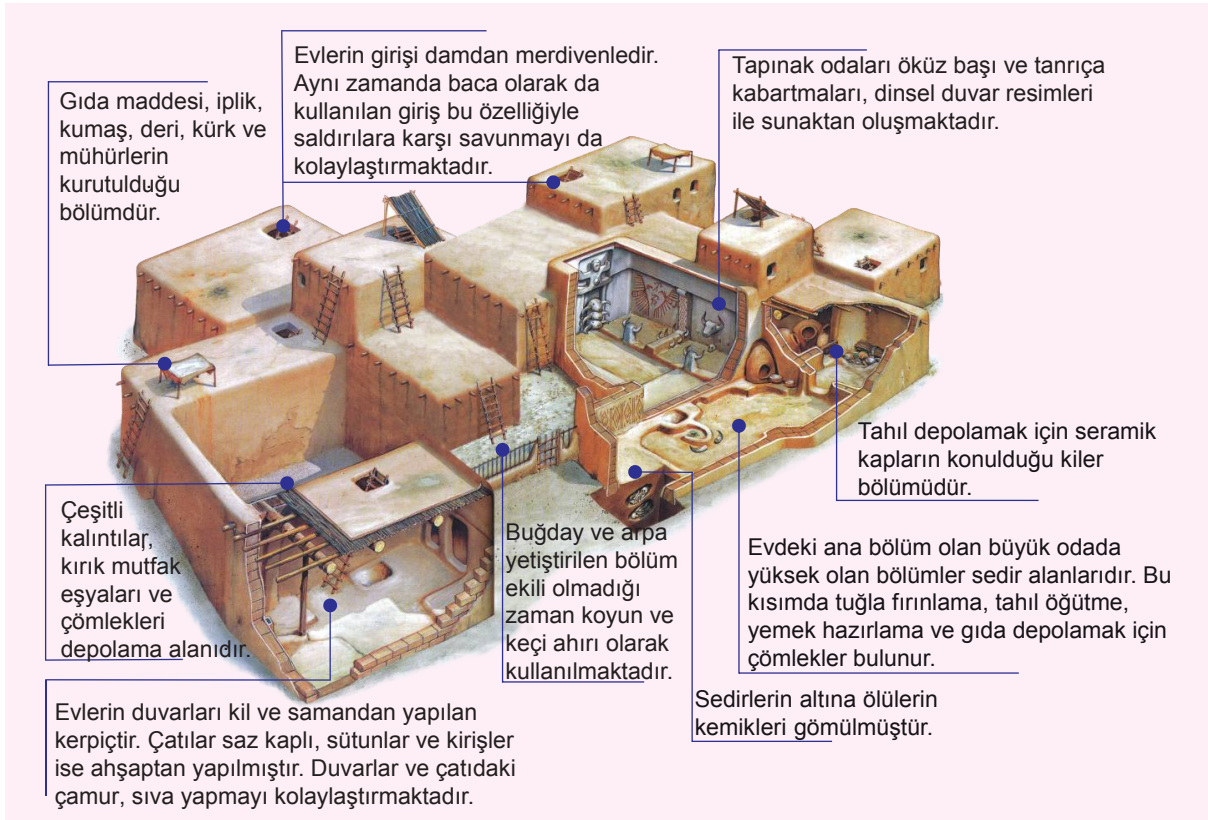
Üye 5:

	Değerlendirme Ölçütleri	Hiçbir Zaman	Ara Sıra	Çoğu Zaman	Her Zaman
1.	Grup üyeleri araştırma sürecinde birbirleri ile yardımlaştı.				
2.	Grup üyeleri araştırma sürecinde birbirlerinin görüşlerini dikkatle dinledi.				
3.	Grup üyeleri görev ve sorumluluklarını zamanında yerine getirdi.				
4.	Grup üyeleri her aşamada birbirleriyle görüş alışverişi yaptı.				
5.	Grup üyeleri araştırma sürecinde birbirlerine saygılı davrandı.				
6.	Grup üyeleri edindikleri bilgileri ve çıkarımlarını birbirleri ile paylaştı.				
7.	Grup üyeleri yapılan etkinlikte zamanı verimli kullandı.				
8.	Grubunuzun güçlü yanları nelerdir?				
9.	Grubunuz etkinlik sırasında hangi zorluklarla karşılaştı?				
10.	Grup olarak bir sonraki çalışmanızı iyileştirmek için ne önerirsiniz?				

2. Çatalhöyük, Konya iline bağlı Çumra ilçesinin on bir kilometre kuzeyindeki Küçükköy sınırları içerisinde bir höyüktür. Dokuz bin yıl önce burada üretici ve çalışkan insanların bolluk ve bereket içinde yaşadıkları büyük bir köy vardı. Buzul Çağı sonrasında Konya Ovası'nda oluşan göl, yeni kurumaya başladığı için bu bölge o zamanlar yer yer bataklık alanlara sahipti.

Çevrede yerleşmek için daha kuru alanlar da vardı elbette ama Çatalhöyük'ülüler (Köylerinin o zamanki adını bilmediğimiz için onlara bildiğimiz adıyla Çatalhöyük'ülüler diyoruz.) köylerini, zengin kaynak sağlayan Çarşamba Irmağı'nın kıyısına kurmuşlardı. Köyü kurdukları alan hem bu kaynaklara yakın hem de besin kaynakları açısından zengindi. Öylesine yararlandılar ki bu topraklardan köy büyüdükçe büyüdü, geniş bir alana yayıldı.

Bilgi Görseli: Çatalhöyük Evi

Yukarıda yer alan metin ve bilgi görselini dikkate alarak aşağıdaki iki soruyu yanıtlayınız.

- a) Bu bilgi görseli Çatalhöyük'teki yerleşik yaşamla ilgili yeterli bilgi veriyor mu? Gerekçesiyle birlikte açıklayınız.
- b) Siz bir öğretmen olsaydınız yukarıdaki bilgi görselini öğrencilerinize inceledikten sonra onlara soracağınız ilk soru ne olurdu?

9 TARİH

3. Aşağıdaki uygulama adımları doğrultusunda Anadolu'daki ilk yerleşmelerde (Çayönü-Çatalhöyük-Göbeklitepe) sosyal yaşamla ilgili bir bilgi görseli hazırlayarak öğretmeninizle ve arkadaşlarınızla paylaşınız.

Çalışmanız esnasında dikkat etmeniz gereken hususlar şunlardır:

- Öğretmeninizin rehberliğinde eşit sayıda kişiden oluşan gruplara ayrılınız.
- Grup arkadaşlarınızla iş bölümü yapınız.
- Genel ağ kaynakları üzerinden bilgi görseli hazırlama yöntemleri hakkında bilgi toplayınız.
- Yapacağınız çalışmayla ilgili resim, metin, tablo, ses dosyası, video vb. içerikler hazırlayınız.
- Konuyla ilgili araştırma ve inceleme yaparken güvenilir genel ağ sitelerinden, kütüphane veri tabanlarından ve akademik platformlardan yararlanınız.
- Hazırlayacağınız bilgi görselinin özgün ve ilgi çekici olmasına özen gösteriniz.
- Bilgi görselinizde yazım ve noktalama kurallarına uyunuz, yalın ve anlaşılır bir dil kullanınız.
- Dijital ortamda ya da basılı olarak hazırladığınız bilgi görselini sınıf arkadaşlarınıza sununuz ve öğretmeninize teslim ediniz.

Hazırlayacağınız bilgi görselinin aşağıda bulunan Ek 2'deki Analitik Dereceli Puanlama Anahtarı ile değerlendirileceğini unutmayınız.

ÖĞRETMENE NOT

Bilgi görselini analitik dereceli puanlama anahtarını kullanarak değerlendiriniz.

Ek 2

Analitik Dereceli Puanlama Anahtarı

Aşağıdaki analitik dereceli puanlama anahtarı, öğrencilerin Anadolu'daki ilk yerleşmelerde (Çayönü - Çatalhöyük -Göbeklitepe) sosyal yaşam konusuyla ilgili bilgi görselini değerlendirmeniz amacıyla hazırlanmıştır. Aşağıda yer alan ölçütlerin her birinde boş bir kutucuk yer almaktadır. Öğrencilerin durumuna en uygun ölçüte ait boş kutucuğa (X) işareti koyunuz.

Öğrencinin Adı ve Soyadı:		Numarası:	Sınıfı:
Ölçütler	Başarı Düzeyi		
	Geliştirilmeli	Kabul Edilebilir	Oldukça İyi
İçeriğin Uygunluğu	Bilgi görseli, Anadolu'daki ilk yerleşmelerde sosyal yaşam hakkında gerekli bilgileri içermemektedir.	Bilgi görseli, Anadolu'daki ilk yerleşmelerde sosyal yaşam hakkında yüzeysel bilgiler içermektedir.	Bilgi görseli, Anadolu'daki ilk yerleşmelerde sosyal yaşam hakkında kapsamlı bilgiler içermektedir.
İçeriğin Özgünlüğü	Bilgi görselinde öğrenciye ait ifadeler bulunmamaktadır.	Bilgi görselinde öğrenciye ait bazı ifadeler bulunmamaktadır.	Bilgi görselindeki tüm ifadeler öğrenciye aittir.
İçeriğin Bilimselliği	Bilgi görselinde çok fazla bilimsel hata bulunmaktadır.	Bilgi görselinde az sayıda bilimsel hata bulunmaktadır.	Bilgi görselinde bilimsel hata bulunmamaktadır.
Görsel ve Yazılı Materyal Kullanımı	Kullanılan görsel ve yazılı materyaller konuyla yeterince ilgili değildir.	Görsel ve yazılı materyallerden bazıları konuyla ilgilidir.	Tüm görsel ve yazılı materyaller konuyla doğrudan ilgilidir.
Kaynak Kullanımı	Konuyla ilgili olmayan kaynaklar kullanılmıştır.	Konuyla kısmen ilgili az sayıda kaynak kullanılmıştır.	Konuyla doğrudan ilgili çok sayıda kaynak kullanılmıştır.
Dil ve Anlatım	İçerikte yazım ve noktalama kurallarına uyulmamıştır.	İçerikte yazım ve noktalama kurallarına kısmen uyulmuştur.	İçerikte yazım ve noktalama kurallarına uyulmuştur.

9 TARİH

4. Ben millî tarihimizin saptırıldığı, tahrif edildiği kanaatindeyim ve aykırı iddialara karşı en etkin araştırmamanın belgelere dayanacağı inancındayım. Evet, konularımı seçerken milliyetçiyim, fakat konularımı işlerken tamamen Batı metodolojisiyle yaklaşıyorum. Bu tutumda olmalarını daima öğrencilerime söylüyorum; katiyen araştırmalarınıza milliyetçilik, hissiyat, hamaset karıştırmayın ancak seçtiğiniz konulara dikkat edin, diyorum. Çünkü bağnaz, çarpıtılmış görüş ve iddiaları ancak böyle düzeltmek mümkündür.

Halil İnalcık

Bir tarihçi için araştırdığı konuların geçtiği coğrafi alanları gezmek son derece faydalı ve önemlidir. Böylece ne, neden, nasıl sorularına daha sağlıklı cevaplar verir ve analizler yapar. Ben de araştırma konularını belirleyip çalışmaya başladığım bütün alanların coğrafyasını daima merak etmişimdir. Bunların büyük çoğunluğunu görme imkânını elde etmenin mutluluğunu yaşıyor ve bunun için şükrediyorum.

Ahmet Taşağıl

- a) Halil İnalcık ile Ahmet Taşağıl tarihsel araştırmalarla ilgili olarak nelere vurgu yapmışlardır? Açıklayınız.

- b) Önemli bir tarihî konuda araştırma yapmak üzere bir tarih komisyonu kuruluyor. Siz bir tarihçisiniz ve bu komisyona seçiliyorsunuz. Bu komisyonda Ahmet Taşağıl ile birlikte araştırmayı yürütmek durumundasınız. Araştırma sürecinde Ahmet Taşağıl'ın tarihî olayın geçtiği mekânların gezilmesi fikrini nasıl karşıladınız? Gerekçesiyle birlikte açıklayınız.

5. Aslında hiç bir tarihçi, tarihî olaylar için söylediklerine tam olarak doğrudur diyemez. Çünkü tarihçi işe yap-boz olarak başlayacaktır. Araştırmacılar tarafından bulunan her yeni malzeme, tarihçinin resmin bir parçasını daha tamamlaması demek olacaktır. Araştırılan konu ne kadar eskiyse elde ettiğimiz parçaların sayısı o kadar azalacak ve resmin ne olduğunu anlamamız zorlaşacaktır. Örneğin Türkiye’de cumhuriyetin ilanının nasıl gerçekleştiğini araştıran bir tarihçi, eski Mısır’ı araştıran bir tarihçiden daha çok bilgi bulabilir. Çünkü günümüzden 5000 yıl önce kurulmuş bir uygarlık olan Mısır’a ait kaynaklar çoğunlukla yıpranmış hatta yok olmuş olabilir.

Tarihçi, araştırdığı dönemde yaşayamayacağı için resmin bütününe göremeyecektir. Bir kimyacı yaptığı deneyi laboratuvarında tekrar tekrar izleyebilir ama tarihçinin incelediği olay bir kez olmuştur, o olayın tekrarlanması mümkün değildir. Örneğin tarihçinin, ölmüş bir kralı canlandırıp savaş meydanında nasıl kararlar verdiğini sorma şansı yoktur. Bu yüzden de tarihçi eksik kalan yerleri hep kendi hayal gücüyle tamamlamak zorunda kalacaktır. Her tarihçinin hayal gücü farklı olacağından resmin eksik bölümleriyle ilgili tahminleri de diğerlerinininkinden farklı olacaktır. Hiç kimse resmin tamamını göremeyeceği için kendi söylediğinin yüzde yüz doğru olduğunu ispatlayamaz.

- a) Yukarıdaki anlatımda tarihçilerin araştırma yaparken yaşadığı hangi zorluktan bahsedilmiştir? Açıklayınız.

- b) Tarihçilerin tarihî olaylarla ilgili farklı görüşler ileri sürmelerinin sebebi ne olabilir? Açıklayınız.

- c) Öğretmeniniz size tarihî bir olayla ilgili araştırma ödevi verse bu araştırma sürecinin hangi aşamasında zorluk yaşayacağınızı düşünürsünüz? Gerekçeleriyle birlikte açıklayınız.

[illegible]

TARİH - 9

1. ÜNİTE GEÇMİŞİN İNŞA SÜRECİNDE TARİH

TAR.9.1.4. Dijitalleşmenin tarih araştırma ve yazımının dönüşümüne etkisini değerlendirebilme

TAR.9.1.4. Dijitalleşmenin tarih araştırma ve yazımının dönüşümüne etkisini değerlendirebilme

- Dijitalleşme öncesindeki ve dijital dönemdeki tarih araştırma ve yazım süreçlerini karşılaştırır.*
- Tarih araştırma ve yazımında dijitalleşmeyle meydana gelen dönüşüme dair yargıda bulunur.*

1. Dijitalleşme kelimesinin anlamını araştırıp yazınız.**2. Tarih araştırma ve yazımında kullanılabilecek dijital araçlardan üçünü yazınız.****3. Öğretmeninizin rehberliğinde iki gruba ayrılıңыз.**

- Birinci grup olarak “Eski Çağlarda Türklerde konargöçer yaşam” konusunu dijital araçlarla araştırınız ve elde ettiğiniz bilgileri içeren bir rapor hazırlayıp sınıfa sununuz.
- İkinci grup olarak “Eski Çağda Hukuk” konusunu dijital araçlarla araştırınız ve elde ettiğiniz bilgileri içeren bir rapor hazırlayıp sınıfa sununuz.

NOT: Araştırmada yararlandığınız dijital kaynakların web sayfa linklerini erişim tarihi ile kaynakça bölümünde yazınız.

- Raporu hazırladıktan sonra aşağıda yer alan dijital tarih araştırmalarının avantajları ve dezavantajlarına ilişkin Ek-1’de yer alan değerlendirme formunu bireysel olarak doldurunuz.
- Değerlendirme formunu doldurduktan sonra Ek-2’de yer alan “Dijital Kaynak Analiz Formu”nu da bireysel olarak doldurunuz.

9 TARİH

Ek-1

Değerlendirme Formu

Dijital Tarih Araştırmalarının Avantajları	Dijital Tarih Araştırmalarının Dezavantajları

Ek-2

Dijital Kaynak Analiz Formu

İncelediğiniz dijital kaynaklarla ilgili aşağıdaki soruları cevaplayınız.

a) Araştırmada kullandığınız dijital kaynaklar nelerdir?	
b) Dijital kaynağa ulaştığınız web sayfasının bağlantı güvenlik durumu nedir? (Bu bilgiye adres çubuğundaki site bilgilerinden ulaşılabilir.)	
c) Dijital kaynakların yanlılık ve yanlılılık durumu nedir?	
d) Bu dijital kaynaklar, hazırlamış olduğunuz rapora hangi katkıları sağlıyor?	

4. Veri toplama süreci ile ilgili dijital tarih çalışmalarının geleneksel tarih çalışmalarından farklı yönlerini açıklayınız.

[illegible]

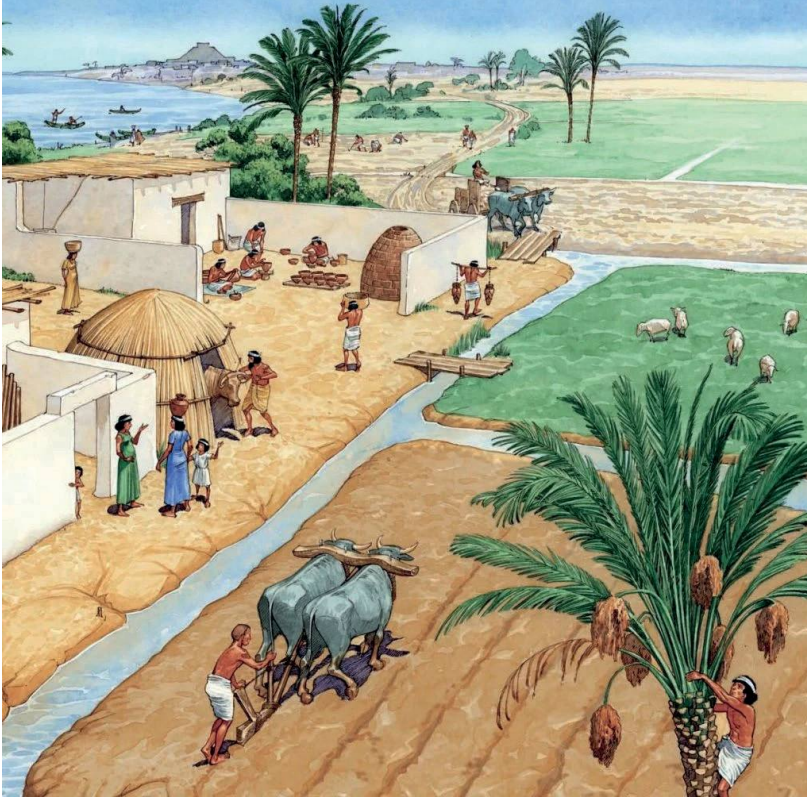
TARİH - 9

2. ÜNİTE ESKİ ÇAĞ MEDENİYETLERİ

TAR.9.2.1. Tarım Devrimi'nin Eski Çağ medeniyetlerindeki yerleşmeye ve ekonomik faaliyetlere etkisini değerlendirebilme

**TAR.9.2.1. Tarım Devrimi'nin Eski Çağ medeniyetlerindeki yerleşmeye ve ekonomik faaliyetlere etkisi-
ni değerlendirebilme**

1.

Görsel: Tarım Devrimi Sonrası Sosyal Yaşam

a) Yukarıdaki görselden yararlanarak Tarım Devrimi sonrası sosyal yaşam hakkında bilgi veriniz.

b) Tarım ve hayvancılık insanların gündelik yaşamlarını nasıl etkilemiştir? Açıklayınız.

9 TARİH

2. Aşağıdaki tabloda Tarım Devrimi'yle ortaya çıkan gelişmeler verilmiştir.

a) Bu gelişmelerle ilgili araştırma yaptıktan sonra gelişmelerin sonucunda neler olduğunu boş bırakan yere yazınız.

Tarım Devrimi'yle Ortaya Çıkan Gelişmeler	Sonuçlar
Yabani tahılların ıslah edilerek planlı tarımsal faaliyetlere geçilmesi	
Eskiye oranla daha kolay beslenme yollarının öğrenilmesi	
İnsanoğlunun, verimi yüksek tahılları seçmesi ve tahılların sulak bölgelerde ekilebileceğini anlaması	
Tahılların beslenmede kullanılmaya başlanması	
Artı ürünün ortaya çıkması	

b) Sevgili öğrenciler verilen tablodan yararlanarak aşağıdaki etkinliği yapınız.

- Öğretmeninizin rehberliğinde 4-5 kişilik gruplara ayrılınız.
- Tarım Devrimi'nin; beslenme alışkanlıkları, ekonomik yapılar ve toplumsal değişiklikler üzerindeki etkilerini araştırıp elde ettiğiniz bilgileri diğer gruplarla paylaşınız.
- "Tarım Devrimi'nin Gelişimi, Tarım Devrimi'nin Sonuçları, Tarım Devrimi'nin Günümüzdeki Etkileri" başlıklarından birini kullanarak konuya ilişkin bir poster hazırlayınız.

(Posterde, dergi veya gazete kesimleri kullanarak görsellerden de yararlanabilirsiniz.)

- Hazırladığınız posteri sınıfa sununuz.
- Son olarak Ek-1'de yer alan grup değerlendirme formunu doldurunuz.

Ek-1: Grup Değerlendirme Formu

Bu form ile yaptığınız çalışmanızı aşağıda verilen ölçütleri dikkate alarak değerlendiriniz.

Grubun Adı: Konunun Adı:	Grup Üyelerinin Adı Soyadı ve Numarası: Üye 1: Üye 2: Üye 3: Üye 4: Üye 5:
---	---

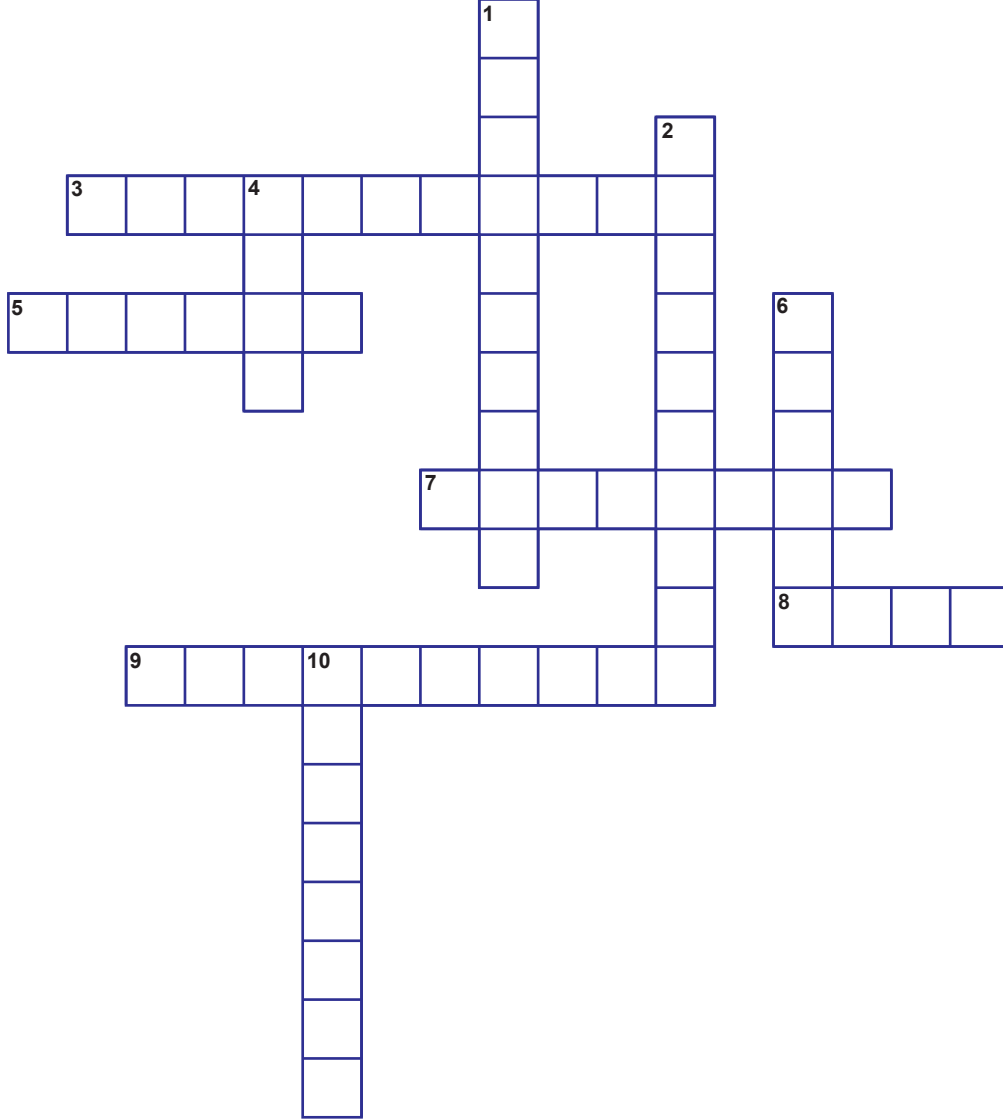
	Değerlendirme Ölçütleri	Hiçbir Zaman	Ara Sıra	Çoğu Zaman	Her Zaman
1.	Grup üyeleri araştırma sürecinde birbirleri ile yardımlaştı.				
2.	Grup üyeleri araştırma sürecinde birbirlerinin görüşlerini dikkatle dinledi.				
3.	Grup üyeleri görev ve sorumluluklarını zamanında yerine getirdi.				
4.	Grup üyeleri her aşamada birbirleriyle görüş alışverişi yaptı.				
5.	Grup üyeleri araştırma sürecinde birbirlerine saygılı davrandı.				
6.	Grup üyeleri edindikleri bilgileri ve çıkarımlarını birbirleri ile paylaştı.				
7.	Grup üyeleri yapılan etkinlikte zamanı verimli kullandı.				
8.	Grubunuzun güçlü yanları nelerdir?				
9.	Grubunuz etkinlik sırasında hangi zorluklarla karşılaştı?				
10.	Grup olarak bir sonraki çalışmanızı iyileştirmek için ne önerirsiniz?				

9 TARİH

3. Aşağıdaki soruları cevaplayarak bulmacadaki uygun yerlere yazınız.

Tarım Devrimi'nin Eski Çağ'a Etkileri Çengel Bulmacası

SOLDAN SAĞA

- 3 İki nehir arası anlamına gelmektedir. Zagros ve Toros dağlarının etekleriyle Suriye Çölü'nün arasında Fırat ve Dicle nehirlerinin suladığı bereketli toprakları içeren coğrafya
- 5 İnsanların ilk kez Mezopotamya'da evcilleştirerek Tarım Devrimi'ni gerçekleştirmiş oldukları tarım ürünü
- 7 Tarım Devrimi'nin gerçekleştirildiği ve yerleşik hayata geçildiği dönem
- 8 Toprağı havalandırmak ve ekime uygun hâle getirmek için kullanılan alet
- 9 Konya'daki yerleşik yaşamın ilk örneklerinden biri

YUKARIDAN AŞAĞIYA

- 1 Göçebe bir hayat süren, bir yere sürekli yerleşmeyen
- 2 İnsanlık tarihinin başlangıç aşaması olup insanların avcılık ve toplayıcılıkla geçinmiş olduğu dönem
- 4 Tahılları biçerken ve toplarken kullanılan alet
- 6 Asya'nın güneydoğusunda yaşayan insanların iklim ve coğrafi şartlar gereği evcilleştirebildikleri bitki
- 10 Tarım üretiminin fazlalığı sonucunda oluşan ürün

◆————NOTLAR————◆

[illegible]

**Cevap anahtarına ulaşmak için
karekodu okutunuz.**

TARİH - 9

2. ÜNİTE ESKİ ÇAĞ MEDENİYETLERİ

TAR.9.2.2. Eski Çağ'daki farklı medeniyetlerin yönetim ve ordu sistemlerini özetleyebilme

TAR.9.2.2. Eski Çağ'daki farklı medeniyetlerin yönetim ve ordu sistemlerini özetleyebilme

1. MÖ 3200 dolaylarında yazının mucidi olan Sümerler, devletlerin ortaya çıkmasını sağlayacak siyasi örgütlenmeyi de meydana getirerek dünya tarihinin seyrini değiştirmiştir. Sümerler otuzun üzerinde şehir ve kasabanın bulunduğu Güney Mezopotamya'da kurulmuştur. Her büyük şehir bir krallık gibi yapılandırılmıştır. Krallar devletin idare yetkisini ellerinde tutmanın yanında başrahip, başkomutan ve başyargıç olma niteliklerine de sahiptir. Kentler arasında sınır anlaşmazlığı sebebiyle uzun süren savaşlar yaşandığından kentlerin etrafı surlarla çevrilmiştir.

Sümerlerdeki mevcut siyasi yapının sosyal hayata etkileri neler olmuştur? Açıklayınız.

9 TARİH

2. MÖ 3. binyılda Nil havzasındaki Aşağı Mısır ve Yukarı Mısır'ın birleşmesiyle büyük bir devlet hâline gelen Eski Mısır, krallıkla yönetilmişti. MÖ 3050-30 yılları arasında otuzun üzerinde hanedanın yönetimi ele geçirdiği dönemler yaşanmıştı. Mutlak güce sahip olan Mısır kralları MÖ XV. yüzyıldan sonra firavun (büyük ev) ünvanını kullanmaya başlamıştı. Tanrının yeryüzündeki temsilcisi kabul edilen Mısır kralları adına piramit denilen büyük anıt mezarlar inşa edilmişti. Merkezden bağımsız olarak karar alabilen ve kral adına halktan vergi toplayabilen bölge valileri ise ihtiyaç durumlarında merkez orduya asker göndermişti. Bir süre sonra valilerin askerî, hukuki ve dinî ayrıcalıkları ellerinden alınmış; eyaletlerin başına kral tarafından yeni görevliler atanmıştı. Üst düzey sivil ve askerî görevlere ise hanedan üyesi soylular getirilmişti.

Yukarıdaki metinden yararlanarak aşağıdaki etkinliği öğrencilerinize yaptırınız.

- Öğrencilerin metni bireysel olarak okuyup anlamalarını sağlayın.
- Konunun derinlemesine anlaşılması için “Mısır Krallığı nasıl oluşmuştur?”, “Firavunların önemi nedir?”, “Bölge valilerinin rolleri ve güçleri hakkında neler söylenebilir?” gibi sorularla öğrenciler arasında tartışma başlatın.
- Aşağıdaki konulardan birini öğrencilere araştırma ödevi olarak verin.
 - Eski Mısır yönetiminde Firavunların rolü ve yetkileri
 - Piramitlerin inşası ve önemi
 - Eski Mısır’da bölge valilerinin yönetim tarzları
- Öğrencilerin hazırladıkları ödevlerini sınıfta sunmalarını sağlayın. Ödev sunumları tamamlandıktan sonra öğrencilerin merak ettiklerini sorabilmeleri için sınıfta soru-cevap bölümüne geçilebilir.
- Ek-2’de yer alan Tarihsel Empati Formu’nun öğrenciler tarafından doldurulmasını sağlayın.

Ek-2 Tarihsel Empati Formu

DERS	Tarih
SINIF DÜZEYİ	9
ÖĞRENME ÇIKTISI	TAR.9.2.2. Eski Çağ'daki farklı medeniyetlerin yönetim ve ordu sistemlerini özetleyebilme
SÜREÇ BİLEŞENİ	c) Eski Çağ'daki farklı medeniyetlerin yönetim ve ordu özelliklerini yorumlar.
Öğrencinin Adı ve Soyadı:	
Sınıfı ve Numarası:	
Konu: Eski Mısır'da Kral'ın yönetimdeki konumu	
Empatik Açıdan Yorumlanacak Kişi: Eski Mısır Kralı	
1. Sizce Eski Mısır'da kralın günlük yaşamı nasıldı?	2. Eski Mısır'da kralın konumu ve statüsü hakkında ne düşünüyorsunuz?
3. Sizce Eski Mısır Kralı'nın hissettiği en güçlü duygu nedir? (Örneğin; gurur, endişe, umut, korku vb.)	4. Eski Mısır'da bir kral olsaydınız ülkede nasıl bir yönetim biçimi uygulamak isterdiniz?

9 TARİH

◆ — NOTLAR — ◆

Notlar için boş satırlar.

Cevap anahtarına ulaşmak için
karekodu okutunuz.

TARİH - 9

2. ÜNİTE ESKİ ÇAĞ MEDENİYETLERİ

TAR.9.2.3. Eski Çağ medeniyetlerinde hukukun toplumsal düzeni sağlamadaki rolünü sorgulayabilme

TAR.9.2.3. Eski Çağ medeniyetlerinde hukukun toplumsal düzeni sağlamadaki rolünü sorgulayabilme**1. Aşağıda Hammurabi Kanunlarına ait uygulama örnekleri verilmiştir.**

- Eğer bir duvar ustası kendisine inşa ettirilen bir evin sağlamlığını garanti etmezse, ev yıkılır ve ev sahibi ölürse idam edilir. Eğer evin yıkılması ev sahibinin oğlunun ölümüne neden olursa duvarcının oğlu öldürülür. Eğer bir kimse bir diğer kimseyi cinayetle suçlar ve bunu kanıtlayamazsa suçlayan kişi öldürülecektir. Eğer bir doktor, önemli bir kişinin kırık kemiğini iyileştirirse ya da hasta kaslarından birini sağaltırsa bu hasta doktora toplam olarak beş gümüş para (aşağı yukarı 40 g) ödeyecektir. Her kim bir büyük veya bir küçükbaş hayvan, bir eşek ya da bir tekne çalarsa ve de bunlar sıradan bir vatandaşa aitse çaldığı eşyanın değerinin on katını geri ödeyecektir. Ve hırsızlığı yapan kişinin geriye ödeyecek hiçbir şeyi yoksa idam edilir.

a) Buna göre Hammurabi Kanunlarını dayandığı esaslar açısından değerlendiriniz.

b) Hammurabi Kanunlarını sosyal yaşama etkileri açısından değerlendiriniz.

9 TARİH

2. Aşağıdaki ifadelerin karşısına doğru ise D, yanlış ise Y yazınız.

1. Hammurabi Kanunları kısasa kısas esasına dayalıdır.	
2. Mezopotamya kanunları kaynağını dine dayandırmıştır.	
3. Eski Mısır'da ağır suçlar sakatlama ve kırbaçlamayla cezalandırılmıştır.	
4. Türkistan toplumlarında uzun süreli hapis cezası çok sık görülen bir uygulamadır.	
5. Eski Çağ Roma medeniyetinde Solon ve Lycurgus gibi isimler kanun koyucu olarak ön plana çıkmıştır.	
6. Hititlere ait kanunların günümüze kadar yazılı şekilde ulaşması, Eski Çağ Anadolu hukukunun esaslarına dair önemli bilgiler sağlamıştır.	
7. Tarımsal üretimi korumayı amaç edinen Lidyalılar çıkardıkları kanunlarla Anadolu hukukunda özel bir yer edinmiştir.	
8. Eski Mısır kanunlarında mülkiyet, miras ve aile hukukuyla ilgili hususlar yer almaz.	
9. Mezopotamya hukukunda kanunlar, hem erkekleri hem de kadınları kapsayacak şekilde düzenlenmiştir.	
10. Eski Çağ'da Akdeniz çevresinde kurulan Antik Yunan (Helen) medeniyetinde Doğu medeniyetlerinden esinlenilerek kanunlar yazılı hâle getirilmiştir.	

3. PERFORMANS GÖREVİ

Aşağıdaki uygulama adımlarını izleyerek Sümer, Hitit, Mısır ve Roma uygarlıklarındaki hukuk sistemleriyle ilgili sorular doğrultusunda araştırma yapınız. Sonra, elde ettiğiniz bilgileri bilgi görseli hazırlayarak sınıfta sununuz.

Hazırlayacağınız bilgi görselinin Ek 1’de yer alan analitik dereceli puanlama anahtarı ile değerlendirileceğini unutmayınız.

Çalışmanız esnasında dikkat etmeniz gereken hususlar şunlardır:

- Öğretmeninizin rehberliğinde eşit sayıda kişiden oluşan 4 gruba ayrılınız.
- Her bir grubun Sümer, Hitit, Mısır ve Roma uygarlıklarından birini, araştırma konusu olarak alması gerekmektedir.
- Bu uygarlıkların hukuk sistemleri ve kanunlarını aşağıda belirtilen sorular doğrultusunda inceleyiniz.
- Sorular:
 - Bu medeniyetin hukuk sistemi nasıl işliyordu?
 - Hukuk, toplumda hangi sorunları çözmeyi amaçlıyordu?
 - Hukukun toplumsal düzen üzerindeki etkileri nelerdi?
- Grup arkadaşlarınızla iş bölümü yapınız.
- Genel ağ kaynakları üzerinden bilgi görseli hazırlama yöntemleri hakkında bilgi toplayınız.
- Yapacağınız çalışmayla ilgili resim, metin, tablo, ses dosyası, video vb. içerikler hazırlayınız.
- Konuyla ilgili araştırma ve inceleme yaparken güvenilir genel ağ sitelerinden, kütüphane veri tabanlarından ve akademik platformlardan yararlanınız.
- Hazırlayacağınız bilgi görselinin özgün ve ilgi çekici olmasına özen gösteriniz.
- Bilgi görselinizde yazım ve noktalama kurallarına uyunuz, yalın ve anlaşılır bir dil kullanınız.
- Dijital ortamda ya da basılı olarak hazırladığınız bilgi görselini sınıf arkadaşlarınıza sununuz ve öğretmeninize teslim ediniz.

9 TARİH

Ek 1

Analitik Dereceli Puanlama Anahtarı

Bu analitik dereceli puanlama anahtarı, öğrencilerin İlk Çağ uygarlıklarındaki (Sümer, Hitit, Mısır ve Roma) hukuk sistemleriyle ilgili bilgi görselini değerlendirmeniz amacıyla hazırlanmıştır. Aşağıda yer alan ölçütlerin her birinde boş bir kutucuk yer almaktadır. Öğrencilerin performans durumuna en uygun ölçüte ait boş kutucuğa (X) işareti koyunuz.

Öğrencinin Adı ve Soyadı:

Numarası:

Sınıfı:

Ölçütler	Başarı Düzeyleri		
	Geliştirilmeli	Kabul Edilebilir	Oldukça İyi
İçeriğin Uygunluğu	Bilgi görseli, İlk Çağ uygarlıklarındaki hukuk sistemleriyle ilgili gerekli bilgileri içermemektedir. ☐	Bilgi görseli, İlk Çağ uygarlıklarındaki hukuk sistemleriyle ilgili yüzeysel bilgiler içermektedir. ☐	Bilgi görseli, İlk Çağ uygarlıklarındaki hukuk sistemleriyle ilgili kapsamlı bilgiler içermektedir. ☐
İçeriğin Özgünlüğü	Bilgi görselinde öğrenciye ait ifadeler bulunmamaktadır. ☐	Bilgi görselinde öğrenciye ait bazı ifadeler bulunmaktadır. ☐	Bilgi görselindeki tüm ifadeler öğrenciye aittir. ☐
İçeriğin Bilimselliği	Bilgi görselinde çok fazla bilimsel hata bulunmaktadır. ☐	Bilgi görselinde az sayıda bilimsel hata bulunmaktadır. ☐	Bilgi görselinde bilimsel hata bulunmamaktadır. ☐
Görsel ve Yazılı Materyal Kullanımı	Kullanılan görsel ve yazılı materyaller konuyla yeterince ilgili değildir. ☐	Görsel ve yazılı materyallerden bazıları konuyla ilgilidir. ☐	Tüm görsel ve yazılı materyaller konuyla doğrudan ilgilidir. ☐
Kaynak Kullanımı	Konuyla ilgili olmayan kaynaklar kullanılmıştır. ☐	Konuyla kısmen ilgili az sayıda kaynak kullanılmıştır. ☐	Konuyla doğrudan ilgili çok sayıda kaynak kullanılmıştır. ☐
Dil ve Anlatım	Yazım ve noktalama kurallarına çoğunlukla uyulmamıştır. ☐	Yazım ve noktalama kurallarına kısmen uyulmuştur. ☐	Yazım ve noktalama kurallarına uyulmuştur. ☐

NOTLAR

**Cevap anahtarına ulaşmak için
karekodu okutunuz.**